

Republica Moldova

GVERNUL

HOTĂRÂRE Nr. HG514/2024
din 17.07.2024

**pentru aprobarea Regulamentului privind
procedurile administrative referitoare
la aeronavele ușoare și ultraușoare
fără certificat de tip**

Publicat : 05.09.2024 în MONITORUL OFICIAL Nr. 380-382 art. 713 Data intrării în vigoare

În temeiul art. 33 alin. (2) din Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 95-104, art. 189), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul privind procedurile administrative referitoare la aeronavele ușoare și ultraușoare fără certificat de tip (se anexează).

2. La data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, se abrogă Reglementările aeronautice civile RAC-VLA (LSpA) - Operarea aparatelor de zbor ultraușoare cu destinație diversă și aeronavelor ușoare cu destinație sportivă, aprobate prin Ordinul directorului general al Administrației de Stat a Aviației Civile nr. 27/GEN/2004 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 112-118, art. 249).

3. Proprietarii aeronavelor ușoare și ultraușoare fără certificat de tip, înmatriculate în baza cerințelor existente anterior intrării în vigoare a prezentei hotărâri și incluse în Jurnalul de evidență a aeronavelor ușoare și ultraușoare fără certificat de tip, vor asigura conformitatea documentelor aeronavelor cu prevederile prezentei hotărâri în termen de un an.

4. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

5. Prezenta hotărâre intră în vigoare la expirarea a 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PRIM-MINISTRU Dorin RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul infrastructurii

și dezvoltării regionale Andrei Spînu

Nr. 514. Chișinău, 17 iulie 2024.

Aprobat

prin Hotărârea Guvernului nr. 514/2024

REGULAMENT

**privind procedurile administrative referitoare
la aeronavele ușoare și ultraușoare fără certificat de tip**

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul privind procedurile administrative referitoare la aeronavele ușoare și ultraușoare fără certificat de tip (în continuare - Regulament) are drept obiectiv aplicarea procedurilor administrative cu privire la admiterea la zbor și operarea/utilizarea aeronavelor ușoare și ultraușoare fără certificat de tip emis, recunoscut de Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova (în continuare - AAC), în materie de înmatriculare și de emitere a certificatelor de înmatriculare și a permiselor de zbor.

2. În funcție de nivelul cerințelor privind emiterea certificatelor de înmatriculare și a permiselor de zbor, aeronavele ușoare și ultraușoare fără certificat de tip emis sau recunoscut de AAC pot fi restricționate operațional, conform prevederilor de la capitolul VI.

3. În sensul prezentului Regulament se aplică următoarele definiții:

3.1. *aeronavă* - aeronavă ultraușoară motorizată (ULM), aeronavă ultraușoară nemotorizată (AUN), aeronavă istorică, aeronavă experimentală, aeronavă experimentală construită de amatori (EAB), cu masa maximă la decolare până la 5 700 kg, construită sau care va fi construită în conformitate cu cerințele aplicabile din prezentul Regulament;

3.2. *aeronavă fără certificat de tip (AFCT)* - aeronavă care cade sub incidența prevederilor anexei nr. 2 a Codului aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 sau care nu posedă certificat de tip emis sau recunoscut de către AAC;

3.3. *aeronavă ultraușoară motorizată (ULM)* - aeronavă cu cel mult două locuri (inclusiv pilotul), care are viteza de sustentare măsurabilă sau viteza minimă de zbor stabilizată în configurația de aterizare ce nu depășește viteza calibrată (CAS) de 85 km/h și a cărei masă și caracteristici se încadrează în limitele prevăzute în tabelul de mai jos:

Categoria/Clasa	Numărul maxim de locuri	Masa maximă gol	Masa maximă la decolare	Masa suplimentară autorizată în cazul aterizării și pe apă
Parașute cu motor	2	235 kg	400 kg	-
Deltaplane cu motor	2	310 kg	500 kg	-
Planoare motorizate ultraușoare	2	285 kg	650 kg	-
Avioane ultraușoare	2	350 kg	600 kg	50 kg
Elicoptere ultraușoare	2	350 kg	600 kg	50 kg
Girocoptere ultraușoare	2	350 kg	600 kg	-
Dirijabile ultraușoare	2	Aer cald: volumul maximal al anvelopei până la 1200 m ³		

3.4. *aeronavă ultraușoară nemotorizată (AUN)* - aeronavă cu cel mult două locuri (inclusiv pilotul), ce poate fi lansată de pe picioare sau cu ajutorul unui tren de aterizare, de pe o înălțime sau cu ajutorul unui mijloc de ridicare (mosor, tractare) și ale cărei masă și caracteristici se încadrează în limitele prevăzute în tabelul de mai jos:

Categoria/Clasa	Numărul maxim de locuri	Masa maximă gol	Masa maximă la decolare	Masa suplimentară autorizată în cazul aterizării și pe apă
-----------------	-------------------------	-----------------	-------------------------	--

Planoarele ultraușoare (PUU)	2	350 kg	600 kg	-
- Parapante				
- Deltaplane				
- Giroplanoare				
Baloanele ultraușoare (BU)	2	Aer cald: volumul maximal al anvelopei până la 1200 m ³ Helium: volumul maximal al anvelopei până la 400 m ³		

3.5. *aeronavă istorică* – aeronavă incomplexă al cărei proiect inițial a fost realizat înainte de 1 ianuarie 1955 sau a cărei producție a încetat înainte de

1 ianuarie 1975, sau are o importanță istorică evidentă, precum:

3.5. 1. a participat la un eveniment istoric marcant;

3.5. 2. a marcat o etapă importantă în dezvoltarea aviației;

3.5. 3. a jucat un rol important în forțele armate;

3.6. *aeronavă experimentală* – aeronavă special proiectată sau modificată în scopuri experimentale, științifice sau de cercetare, care este produsă, cel mai probabil, în număr foarte limitat;

3.7. *aeronavă experimentală construită de amatori (EAB)* – aeronavă pentru care sarcinile de fabricare și de asamblare sunt efectuate în proporție de cel puțin 51% de un amator sau de o asociație de amatori, fără scop lucrativ, pentru folosință proprie și fără scopuri comerciale, inclusiv cea furnizată în formă de set de asamblat;

3.8. *cerințe procedurale* – cerințele din prezentul Regulament referitoare la modul de tratare a solicitărilor privind eliberarea certificatelor de înmatriculare și eliberarea permiselor de zbor, pentru AFCT;

3.9. *norme tehnice* – cerințele din prezentul Regulament referitoare la condițiile pe care o AFCT trebuie să le îndeplinească din punctul de vedere al obținerii permisului de zbor;

3.10. *permis de zbor (PZ)* – documentul de navigabilitate emis/eliberat de către AAC în legătură cu o AFCT, care indică faptul că aceasta îndeplinește cerințele minime de navigabilitate, conform celor prevăzute în prezentul Regulament;

3.11. *certificat de înmatriculare (CÎ)* – documentul emis/eliberat de AAC în legătură cu o aeronavă, care certifică faptul că aceasta a fost înmatriculată în Jurnalul de evidență a aeronavelor ușoare și ultraușoare fără certificat de tip;

3.12. *dosar tehnic* – setul de documente asociate unei aeronave, construită în serie sau nu, în Republica Moldova sau importată, care, dacă nu este specificat altfel în cuprinsul prezentului Regulament, conține următoarele documente:

3.12.1. o listă cu conținutul acestui dosar;

3.12.2. un desen de ansamblu al aeronavei în trei vederi, desenele de ansamblu și desenele părților cu pondere decisivă în ceea ce privește siguranța în utilizare/operare a aeronavei, precum și specificațiile necesare pentru definirea configurației aeronavei și a caracteristicilor de proiectare, care demonstrează conformarea cu cerințele aplicabile din prezentul Regulament. În cadrul listei, desenele vor avea o listă distinctă;

3.12.3. informații despre dimensiuni, materiale și procese de construcție, necesare pentru definirea rezistenței structurale a aeronavei;

3.12.4. manualul de utilizare și de întreținere;

3.12.5. raportul privind modul de conformare a aeronavei cu normele tehnice aplicabile și, după caz, cu cerințele din prezentul Regulament, programul privind modul de efectuare a calculului, raportul de calcul, programul de probe statice, raportul de probe statice, programul de probe în zbor, raportul de probe în zbor;

3.12.6. fișa de date;

3.12.7. alte documente (informații) care demonstrează conformarea aeronavei de tipul/modelul respectiv cu cerințele aplicabile din prezentul Regulament, inclusiv instrucțiuni de asamblare, date despre grupul motopropulsor (motor, elice etc.), despre sisteme, instalații, echipamente, instrumente și aparate de bord, fotografiile, precum și despre modul de asigurare a calității în procesul de construcție etc.;

3.13. *dosar al aeronavei* - set de documente necesare conform prevederilor prezentului Regulament. În urma eliberării CÎ și a PZ, dosarul aeronavei se consideră aprobat;

3.14. *aeronave construite în serie* - tipuri/modele de aeronave construite complet în număr de cel puțin două exemplare, de către aceiași constructori, în conformitate cu dosarul tehnic aprobat;

3.15. *aeronave unicate* - tipuri/modele de aeronave care nu sunt construite în serie, indiferent de numărul de bucăți de același tip/model construite, inclusiv aeronavele construite din kit;

3.16. *echivalarea documentelor emise de către alte state/autorități* - ansamblu de verificări efectuate pentru eliberarea de către AAC a documentelor echivalente, ce cuprinde controale și/sau inspecții prin care se constată că documentele respective au fost eliberate în baza unor cerințe situate cel puțin la nivelul cerințelor impuse de prezentul Regulament;

3.17. *recunoașterea documentelor emise de către alte state/autorități* - ansamblu de verificări, de controale și/sau de inspecții prin care se constată că documentele respective au fost eliberate în baza unor cerințe situate cel puțin la nivelul cerințelor impuse de prezentul Regulament, efectuate pentru acordarea dreptului ca aeronava ale cărei documente sunt recunoscute să fie utilizată/operată în condițiile permise de prezentul Regulament;

3.18. *verificare* - ansamblu de verificări, controale și/sau inspecții efectuate pentru eliberarea CÎ și/sau PZ, după caz;

3.19. *kit* - aeronavă proiectată și construită parțial, a cărei construcție este finalizată de către alte persoane decât constructorii kitului, pe baza instrucțiunilor furnizate împreună cu aceasta. În sensul prezentului Regulament, se consideră constructorii atât constructorii kitului, cât și persoanele care le assemblează, altele decât constructorii kitului. Totodată, constructorii dețin privilegiile de a efectua totalitatea activităților și lucrărilor necesare pentru menținerea navigabilității aeronavei;

3.20. *masa maximă la decolare (MTOM)* - greutatea aeronavei indicată în certificatul de navigabilitate al aeronavei sau în alt document care conține datele respective.

4. Prezentul Regulament stabilește cerințele procedurale și tehnice aplicabile necesare pentru eliberarea CÎ și PZ pentru AFCT, construite în serie sau nu, în Republica Moldova sau importate, precum și cerințele cu privire la operarea/utilizarea acestor categorii de aeronave.

Capitolul II

PROCEDURI PENTRU ELIBERAREA CÎ ȘI/SAU PZ

5. Solicitățile pentru eliberarea/prelungirea valabilității CÎ și/sau PZ, precum și cele

pentru, după caz, recunoașterea sau echivalarea documentelor similare CÎ și PZ, emise de alte state/autorități, pentru AFCT, se fac de către proprietarii acestor aeronave, persoane fizice și/sau juridice, direct sau prin reprezentanții acestora, în baza cererilor-tip, conform anexei nr. 1.

6. Parapantele și deltaplanele nu vor avea CÎ, dar vor avea ștampila sau eticheta fabricantului, eliberate de către producător.

7. Proprietarii aeronavelor, precum și titularii (utilizatorii) CÎ și/sau PZ, odată cu eliberarea acestora, pot fi persoane diferite, în conformitate cu prevederile prezentului Regulament.

8. Cererile pentru eliberarea/prelungirea valabilității CÎ și/sau PZ se depun de către solicitanți sau de către reprezentanții acestora, la AAC, în original, cu aplicarea semnăturii olografe sau în formă de document electronic, cu aplicarea semnăturii electronice. Examinarea cererilor și eliberarea actelor este gratuită.

Cererile vor fi însoțite de toate documentele necesare în conformitate cu prevederile prezentului Regulament.

Depunerea, ulterioară cererilor solicitanților, a oricăror documente legate de soluționarea acestor cereri se face prin AAC direct de către solicitanți sau de către reprezentanții acestora.

9. În situația în care o aeronavă are mai mult de doi proprietari și/sau constructori, după caz, aceștia vor stabili reprezentanții (dintre aceștia sau alții) pentru, după caz, efectuarea solicitărilor/depunerea cererilor, depunerea documentelor însoțitoare acestora și a documentelor depuse ulterior cererilor.

10. Documentele depuse la AAC prin reprezentanți, conform cerințelor specificate la pct. 9, vor fi înregistrate și luate în considerare la soluționarea cererilor numai dacă acestea sunt însoțite de documentele confirmative a calității emise de reprezentanți, fiind componente ale dosarului tehnic sau, după caz, ale dosarului aeronavei.

11. În cazul depunerii cererilor însoțite de documente, precum și al documentelor depuse ulterior cererilor, solicitanții vor întocmi o listă a acestora, fie ca anexă la cerere, fie ca anexă a documentului prin care se înaintează documentele depuse ulterior. Pe cereri, la rubrica „mențiuni”, sau, după caz, pe documentele de înaintare precizate anterior se specifică faptul că acestea sunt însoțite de lista cu documentele depuse/înaintate.

12. În cazul în care pe cereri, la rubrica „mențiuni”, este suficient spațiu pentru precizarea documentelor depuse, lista poate fi înscrisă pe acestea.

13. Documentele însoțitoare pot fi depuse la AAC și în copie, cu condiția ca în perioada înscrisă de către solicitant pe cerere (cu menționarea datei înscrierii și sub semnătura acestuia, nu mai mare de 45 de zile de la data depunerii) să fie depuse și documentele originale. Documentele depuse în copie nu vor fi luate în considerare pentru soluționarea cererilor dacă până la data stabilită nu au fost depuse originalele. Emiterea CÎ și/sau PZ, după caz, va fi făcută numai dacă au fost depuse documentele originale.

14. Solicitanții, precum și titularii (deținătorii) CÎ și/sau PZ, după caz, poartă întreaga responsabilitate ce decurge din aceste calități, în conformitate cu prezentul Regulament.

15. În situația în care o aeronavă are mai mulți proprietari și/sau constructori, după caz, responsabilitățile ce decurg din prezentul Regulament revin, în mod corespunzător, tuturor celor menționați, în conformitate cu legislația.

16. Termenele de soluționare a cererilor sunt prevăzute de lege, respectiv 14 zile de

la data înregistrării acestora sau, în cazurile în care este necesară o cercetare mai amănunțită, 30 de zile, în cazul unei soluții favorabile sau al uneia nefavorabile.

Soluționarea favorabilă nu presupune eliberarea/prelungirea valabilității CÎ/PZ, după caz, ci demararea activităților necesare acestui scop, în conformitate cu prevederile prezentului Regulament. Aceste documente se vor emite numai după ce solicitanții au îndeplinit toate cerințele prevăzute de prezentul Regulament și numai după finalizarea verificărilor necesare în conformitate cu prezentul Regulament.

Dacă eliberarea/prelungirea valabilității documentelor menționate anterior nu se poate efectua în termenul legal, solicitantul va fi informat în scris, ca răspuns la cererea sa.

17. Pentru soluționarea cererilor, solicitanții asigură și demonstrează îndeplinirea tuturor cerințelor aplicabile impuse în conformitate cu prezentul Regulament și ca urmare a solicitărilor adresate prin cererile respective, în părțile care îi privesc.

18. Depunerea documentelor necorespunzătoare cu prevederile prezentului Regulament atrage după sine posibilitatea suspendării termenului de examinare până la 30 de zile, cu notificarea solicitantului despre necesitatea prezentării documentelor potrivite.

19. În situația prelungirii valabilității documentelor (CÎ și/sau PZ), precum și în situația oricăror modificări în conținutul acestora, în conformitate cu prevederile prezentului Regulament, se vor emite noi documente pe formularele tipizate respective, vechile documente tipizate pierzându-și valabilitatea.

Capitolul III

EMITEREA CERTIFICATULUI DE ÎNMATRICULARE

20. O AFCT se identifică numai dacă nu este înregistrată în alt stat și aparține unei persoane fizice sau juridice din Republica Moldova, ori unui cetățean străin cu domiciliul sau reședința în Republica Moldova, sau unei persoane juridice străine constituite în mod legal, care desfășoară activități economice în conformitate cu legislația națională, iar aeronava civilă respectivă își are baza și este utilizată/operată în Republica Moldova.

21. Pentru emiterea CÎ, solicitanții trebuie să depună la AAC următoarele documente ale dosarului aeronavei:

21.1. cerere-tip (original), conform modelului din anexa nr. 1, însoțită de copii ale documentelor care dovedesc îndeplinirea condițiilor prevăzute la pct. 20;

21.2. o listă cu conținutul dosarului aeronavei (denumire document, număr de pagini);

21.3. copia actului/actelor de proprietate/declarație de proprietate (original);

21.4. manualul de utilizare și de întreținere - copie, modelul fiind prezentat în anexa nr. 2;

21.5. fotografiile ale aeronavei și, după caz, ale sistemelor, echipamentelor, instalațiilor, instrumentelor și aparatelor de bord cu care este prevăzută și va fi utilizată/operată aeronava (echipamente radio, dispozitive de remorcaj, flotoare, schiuri etc.), montate pe aeronavă, astfel încât aeronava să poată fi ușor identificată și definită pe baza acestora.

22. Documentele menționate la subpct. 21.1-21.5 se vor depune împreună cu cererea și vor fi confirmate prin semnătură de către solicitanți, prin menționarea datei și prin precizarea că aparțin aeronavei respective (tip/model, serie, după caz, data depunerii și înregistrării la AAC etc.), toate scrise de mână.

23. În cazul în care manualul de utilizare și de întreținere nu există sau conținutul nu corespunde modelului din anexa nr. 2, acesta se poate depune în formă de proiect,

urmând a fi definitivat de către solicitant în conformitate cu cerințele din prezentul Regulament.

24. La emiterea CÎ, pentru aeronavele de import, solicitantul depune suplimentar la dosarul aeronavei, conform prevederilor pct. 21, următoarele documente:

24.1. certificatul de radiere emis de autoritatea competentă a statului exportator (original), cu excepția motoparapantelor/motoparașutelor;

24.2. livretul (copie), dacă există;

24.3. în cazul statelor în care livretul aeronavei nu este obligatoriu, o declarație notarială a proprietarului anterior (copie) privind starea tehnică (îndeplinește sau nu aeronava cerințele de a fi admisă la zbor în statul respectiv) și activitatea celulei, a motorului și a elicei (orele de funcționare, numărul de aterizări, după caz), precum și o declarație ce va fi confirmată de către solicitant, similară prevederilor de la pct. 22.

25. În cazul statelor în care nu este obligatorie existența unui manual de utilizare și de întreținere sau conținutul acestuia nu este conform cerințelor din anexa nr. 2, solicitantul va întocmi manualul respectiv conform cerințelor din anexa respectivă.

26. Ca urmare a cererilor depuse, AAC va verifica conformitatea documentelor întocmite în baza cerințelor prezentului Regulament.

27. În urma rezultatelor favorabile ale verificării documentelor, se verifică integritatea constructivă a aeronavei vizual, conform cerințelor din anexa nr. 3. După aceea, se întocmește procesul-verbal, conform modelului din anexa nr. 4 și, în cazul rezultatelor pozitive, se vor atribui însemnele de înmatriculare, respectiv, însemnul de naționalitate și marca de ordine (în cazul emiterii inițiale a anexei CÎ), prin înscrierea acestora pe procesul-verbal prin care se propune eliberarea certificatului de înmatriculare.

28. Solicitantul furnizează toate datele legate de aeronavă, pe care inspectorul le solicită și care au legătură cu siguranța în zbor, și asigură toate condițiile necesare pentru efectuarea verificărilor.

29. CÎ, al cărui model se află în anexa nr. 6, va fi emis și eliberat/transmis solicitantului numai după ce acesta depune la AAC, nu mai târziu de 45 de zile de la data semnării procesului-verbal, două fotografii color, față și lateral, astfel încât să se observe însemnele de înmatriculare, și un desen cu dimensiunile, culoarea și amplasarea însemnelor de înmatriculare (în cazul emiterii inițiale a anexei CÎ), care vor completa dosarul aeronavei.

CÎ se emite în două exemplare, unul se transmite solicitantului, iar celălalt se păstrează în dosarul aeronavei aflat la AAC.

Fotografiile vor fi confirmate de către solicitant, similar prevederilor de la pct. 22. Dacă în termenul prevăzut mai sus solicitantul nu depune fotografiile, acesta trebuie să depună o nouă cerere. Respectiv, procesul de verificare pentru eliberarea CÎ se reia, iar vechea cerere își pierde valabilitatea.

30. CÎ nu atestă în niciun fel navigabilitatea aeronavei respective.

31. Însemnele de înmatriculare alocate AFCT sunt formate din însemnul de naționalitate (ER-) și din marca de ordine cuprinsă între numerele 0001 și 9999.

32. Mărcile alocate anterior datei de intrare în vigoare a prezentului Regulament se mențin până când aeronavele respective vor fi radiate.

33. Rezervarea și alocarea mărcilor se efectuează conform solicitărilor proprietarilor și disponibilității mărcilor de ordine.

34. Însemnele de înmatriculare se aplică de către solicitanți pe corpul aeronavei, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 473/2023 pentru aprobarea

Regulamentului privind înmatricularea aeronavelor civile și Administrarea Registrului aerian al Republicii Moldova.

35. AAC poate rezerva, la cerere, însemnele de înmatriculare, rezervarea fiind valabilă șase luni de la data înregistrării cererii. Pentru a beneficia de rezervare în această perioadă, solicitantul depune cererea-tip conform prevederilor pct. 21

36. Livretul (conform modelului din anexa nr. 8) sau Logbookul aeronavei este documentul obligatoriu în care se ține evidența activității de zbor, a lucrărilor de întreținere și de reparații efectuate. Livretul/Logbookul se prezintă inspectorilor spre verificare, la cerere, iar în caz de neprezentare, nu se emite CÎ.

37. Valabilitatea CÎ este nelimitată.

38. AAC revocă sau suspendă CÎ dacă se constată că utilizatorii/operatorii aeronavei nu mai respectă condițiile stipulate de prezentul Regulament, în baza cărora a fost eliberat acesta.

39. În cazul aeronavelor radiate, pentru care se dorește înmatricularea conform prevederilor prezentului Regulament, este necesară depunerea unei noi cereri și efectuarea de noi verificări ale documentelor componente din dosarul aeronavei, precum și de verificări ale aeronavei, în conformitate cu prevederile prezentului Regulament.

40. Documentele emise de alte state/autorități pot fi echivalate cu CÎ (prin emiterea unui CÎ) la cerere, numai dacă cerințele în baza cărora acestea au fost emise corespund cel puțin celor prevăzute în prezentul Regulament.

41. Documentele emise de alte state/autorități sunt recunoscute pentru utilizarea/operarea aeronavei.

42. Perioada de valabilitate a documentelor echivalate sau, după caz, recunoscute nu poate fi mai mare de doi ani și nici nu poate depăși durata de valabilitate înscrisă în acestea de către emitentul documentelor.

Capitolul IV

EMITEREA PERMISULUI DE ZBOR

43. Toate AFCT sunt eligibile pentru a li se elibera un PZ, care să însoțească CÎ pentru utilizarea/operarea aeronavei.

Documentele componente ale dosarului aeronavei, necesar a fi depus de către solicitanți pentru emiterea inițială a unui PZ, sunt următoarele:

43.1. cerere-tip (conform modelului din anexa nr. 1) - în original;

43.2. pentru aeronavele construite în Republica Moldova, copiile legalizate de către constructor, în cazul celor din import - copii ale documentelor echivalente;

43.3. declarația de conformitate (cu dosarul tehnic prezentat) emisă de către constructor, în original, conform modelului din anexa nr. 10, pentru cele construite în Republica Moldova, sau, pentru cele din import - un document echivalent;

43.4. în cazul aeronavelor din import, documente relevante emise în statul exportator, din care să reiasă dacă la data exportului aeronava îndeplinea sau nu cerințele pentru a fi admisă la zbor, în conformitate cu legislația statului respectiv (original sau copie legalizată), cum ar fi: certificate de navigabilitate, permise de zbor, certificate de înmatriculare, certificate de navigabilitate de export, rapoarte de inspecție la sol și/sau în zbor etc.

44. Declarația de conformitate (DOC) nu este valabilă decât dacă este vizată de către AAC, în urma confirmării pe verso, de către un inspector, a faptului că aeronava a fost construită sub supravegherea acestuia sau au fost prezentate informații suficiente despre

procesul construcției. Viza atestă faptul că produsul, pentru care aceasta a fost emisă, a fost realizat sub supravegherea AAC, în cazul celor construite în Republica Moldova.

45. În cazul aeronavelor din import, ale căror documente au fost echivalate, DOC poate fi înlocuită de documentul emis de către autoritatea statului exportator, care confirmă că la data exportului aeronava îndeplinea cerințele pentru a fi admisă la zbor, în conformitate cu legislația statului respectiv.

46. Documentele depuse de către solicitant vor fi confirmate prin semnătura sa, prin menționarea datei înregistrării/depunerii la AAC și prin precizarea că acestea aparțin aeronavei respective (tipul/modelul, serie, după caz, producătorul, anul fabricării).

47. După depunerea cererilor și după aprobare, AAC inițiază procesul de verificare în conformitate cu prevederile prezentului Regulament.

48. Verificarea documentelor depuse de către solicitanți, precum și verificarea aeronavei la sol și în zbor, pentru emiterea PZ, va fi efectuată de către inspectorii din cadrul AAC, la cererea expresă formulată de către deținători (conform anexei nr. 1).

49. Persoana desemnată din cadrul AAC va verifica dacă documentele depuse sunt întocmite conform cerințelor prezentului Regulament.

50. În urma rezultatelor favorabile ale verificării documentelor, inspectorul verifică vizual aeronava din punctul de vedere al integrității constructive a acesteia și poate utiliza drept ghid elementele prezentate în anexa nr. 3.

51. Dacă rezultatul verificărilor la sol este favorabil, sub supravegherea unui inspector, va fi efectuată verificarea în zbor a datelor înscrise în manualul de utilizare și de întreținere.

52. Ca urmare a verificărilor efectuate, inspectorul completează procesul-verbal (conform modelului din anexa nr. 5) și, dacă rezultatul verificărilor este favorabil, se emite/eliberează PZ (conform modelului din anexa nr. 7).

Dacă rezultatul verificărilor este nefavorabil, acesta se consemnează în procesul-verbal.

53. PZ se emite în două exemplare, unul se transmite solicitantului, iar celălalt se păstrează în dosarul aeronavei.

54. Valabilitatea PZ este de doi ani de la data emiterii, acesta poate fi revocat sau suspendat în cazul în care AAC constată că utilizatorii/operatorii aeronavei nu mai respectă condițiile impuse de prezentul Regulament.

55. Înscrierea categoriilor de zboruri pe care aeronava este autorizată să le efectueze se face în PZ în conformitate cu prevederile capitolului IV.

56. Înscrierea opțiunilor de echipare, respectiv, de flotoare, parașută balistică, schiuri, dispozitive de remorcaj și instalație pentru pulverizare de substanțe, cu care aeronava este autorizată, se face în PZ.

57. PZ atestă navigabilitatea aeronavei, constatată în conformitate cu prevederile prezentului Regulament.

58. Pentru prelungirea valabilității PZ se depune o nouă cerere și se efectuează verificarea documentelor componente ale dosarului aeronavei, a documentelor de întreținere, precum și verificarea aeronavei.

59. Scopul emiterii/eliberării PZ este constatarea navigabilității aeronavei, însă această prevedere nu poate în niciun fel să degreveze persoanele fizice angajate în zborurile cu AFCT de întreaga responsabilitate și de asumarea tuturor riscurilor (legate de construcția, întreținerea și operarea/utilizarea acestor categorii de aeronave).

60. Prevederile pct. 59 nu-i absolvă de responsabilități pe constructorii aeronavelor, care au obligația să informeze utilizatorii/operatorii aeronavelor construite de ei asupra riscurilor și responsabilităților asumate.

Constructorii pun la dispoziția utilizatorilor/operatorilor informațiile respective prin intermediul manualului de utilizare și de întreținere sau prin oricare altă formă convenită. Acestea se vor regăsi și în dosarul tehnic aprobat. Informațiile respective nu trebuie să contravină prevederilor prezentului Regulament, deoarece au rolul de a proteja utilizatorii/operatorii în calitate de consumatori ai bunurilor și/sau serviciilor furnizate de către constructori, în conformitate cu legislația.

61. Constructorul aeronavei poartă întreaga responsabilitate privind exactitatea datelor incluse în DOC, însă această prevedere nu poate în niciun fel să degreveze persoanele fizice angajate în zborurile cu AFCT de întreaga responsabilitate și de asumarea tuturor riscurilor legate de construcția, întreținerea și zborul cu aeronave din această categorie.

62. Constructorul va furniza beneficiarului un exemplar (copie) al manualului de utilizare și de întreținere (identic cu cel din dosarul tehnic aprobat), legalizat de către constructor. Acesta va fi prezentat de către solicitant la verificarea documentelor efectuată de către inspectorii.

63. Sarcinile legate de efectuarea zborurilor tehnice necesare verificărilor în zbor, pentru emiterea PZ, revin solicitantului și inspectorului din cadrul AAC, sub a cărui supraveghere se vor efectua zborurile.

64. Solicitanții au obligația să păstreze un exemplar al conținutului dosarului aeronavei, care va fi pus la dispoziția inspectorilor AAC atunci când aceștia îl solicită.

65. Lipsa dosarelor tehnice și a dosarelor aeronavelor sau refuzul acestora de a le pune la dispoziția inspectorilor duce, după caz, la neemiterea, la suspendarea sau la retragerea PZ.

66. Solicitantul va furniza inspectorilor datele necesare pentru efectuarea verificărilor și va asigura condițiile de efectuare a acestora, în părțile care îl privesc.

67. Documentele emise de alte state/autorități se echivalează, la cerere, cu PZ (prin emiterea unui PZ) numai dacă cerințele în baza cărora acestea au fost emise sunt similare cu prevederile din prezentul Regulament.

68. Documentele emise de alte state/autorități sunt recunoscute.

69. Valabilitatea documentelor echivalate sau, după caz, recunoscute nu poate fi mai mare de doi ani și nici mai mare decât valabilitatea înscrisă în acestea de către statul/autoritatea emitentă.

70. Categoriile de zboruri pentru care se autorizează aeronava ale cărei documente se echivalează sau, după caz, se recunosc, precum și opțiunile de echipare cu care aceasta va fi certificată pot fi cel mult cele prevăzute de prezentul Regulament, dar nu mai multe decât cele stabilite de statul/autoritatea emitentă a documentelor echivalate sau, după caz, recunoscute.

71. Modificările efectuate unei aeronave, pentru care constructorul a emis inițial DOC, care alterează configurația și caracteristicile acesteia, se fac numai cu acordul constructorului și/sau al AAC.

Capitolul V

CERINȚE PRIVIND OPERAREA/UTILIZAREA AERONAVELOR

72. Operarea/utilizarea AFCT se poate face în conformitate cu regulile de zbor la

vedere (VFR) pe timpul zilei sau, în cazul în care aceasta este echipată corespunzător, și noaptea sau după regulile de zbor instrumental (IFR), cu respectarea prevederilor Codului aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017, precum și a tuturor reglementărilor specifice aplicabile domeniului aeronauticii civile cu aeronave ușoare și ultraușoare.

73. Aeronavele pot fi operate/utilizate numai dacă posedă CÎ, după caz, și PZ, având înscrise în acestea categoriile de zboruri pentru care sunt autorizate.

Aeronavele pot efectua următoarele categorii de zboruri:

73.1. zboruri în interes propriu;

73.2. zboruri particulare;

73.3. zboruri-școală (inițiere, pregătire, instruire și perfecționare);

73.4. zboruri tehnice pentru eliberarea/prelungirea valabilității PZ (pentru emiterea inițială sau în cazul în care valabilitatea acestuia a expirat);

73.5. lansare de parașutiști;

73.6. remorcaj de banderolă sau planoare ultraușoare și largarea acestora;

73.7. lansare de încărcături;

73.8. filmare/fotografieri aeriană;

73.9. orice alte categorii de zboruri pentru care operatorul deține autorizațiile și/sau certificatele specifice, conform reglementărilor aeronautice și legislației aplicabile respectivelor zboruri sau operațiuni aeriene civile.

74. Documentele obligatorii pe care trebuie să le dețină operatorii/utilizatorii unei aeronave:

74.1. certificatul de înmatriculare;

74.2. permisul de zbor;

74.3. manualul de utilizare și de întreținere (imprimat sau electronic).

În cazul în care utilizatorii/operatorii nu dețin aceste documente, aeronava nu va putea fi utilizată/operată până la remedierea situației. În caz contrar, AAC poate să suspende sau să retragă PZ.

75. Operarea aeronavelor pentru care AAC a eliberat CÎ și/sau PZ are loc sub supravegherea, controlul și inspecția, din punct de vedere operațional, ale acesteia.

76. Utilizarea/operarea aeronavelor fără CÎ și/sau PZ sau cu termenul de valabilitate expirat, după caz, se sancționează de către AAC conform prevederilor legale privind aeronavele civile.

Capitolul VI

CONDIȚII PRIVIND MODIFICAREA PROPRIETARILOR

77. În cazul modificării proprietarului unei AFCT înmatriculate în Republica Moldova, noul proprietar trebuie să dispună de următoarele documente transmise de către proprietarul anterior, pentru utilizarea/operarea aeronavei în conformitate cu prevederile prezentului Regulament, după cum urmează:

77.1. actul prin care a fost transferată proprietatea aeronavei - original;

77.2. certificatul de înmatriculare - original;

77.3. declarația vânzătorului (vechiului proprietar) privind starea de navigabilitate a aeronavei - original, din care să reiasă dacă aeronava îndeplinește sau nu, în conformitate cu prevederile prezentului Regulament, cerințele pentru admiterea la zbor, cele privind activitatea de zbor (număr de decolări și ore pentru celulă și număr de ore pentru motor și elice);

77.4. dosarul aeronavei, inclusiv manualul de utilizare și de întreținere, precum și

livretul (exemplarul aflat la vechiul proprietar, inclusiv cele expirate).

78. Proprietarul, anterior, va informa AAC despre modificarea proprietarului printr-o scrisoare recomandată sau prin poșta electronică, cu confirmare de primire, în termen de 15 zile de la data încheierii actului prin care a fost transferată proprietatea, pentru încetarea temporară a dreptului aeronavei de a fi utilizată/operată până la emiterea unui nou CÎ, având înscrise pe acesta noile date care decurg ca urmare a schimbării proprietarului.

79. După efectuarea informării prevăzute la pct. 78, precum și în momentul în care documentul prevăzut la subpct. 77.1. a fost întocmit, vechiul CÎ își pierde valabilitatea.

80. În cazul neinformării AAC în termenul prevăzut la pct. 78, responsabilitățile ce revin vechiului proprietar, legate de utilizarea/operarea aeronavei respective, se mențin până la efectuarea acesteia.

81. Pentru utilizarea/operarea aeronavei, noul proprietar solicită eliberarea unui nou CÎ prin depunerea la AAC a unei noi cereri în acest sens. Cererile vor fi însoțite de documentul menționat la subpct. 77.1.

82. Inspectorii din cadrul AAC verifică documentele menționate la pct. 81, atât pe cele care rămâne în dosarul aeronavei aflat la AAC, cât și pe cele aflate la noul proprietar, după care se efectuează, din nou, verificările necesare pentru eliberarea de noi documente, având ca titular pe noul proprietar.

83. O copie a documentului menționat la subpct. 77.1 și originalele de la subpct. 77.2 și 77.3 se anexează în dosarul aeronavei aflat la AAC, iar copiile acestora, la dosarul tehnic aflat la noul proprietar. Documentul de la subpct. 77.1 se păstrează în dosarul aeronavei aflat la noul proprietar.

84. În cazul în care o aeronavă a fost deja identificată de către AAC, noul proprietar nu va depune documentele care există în dosarul aeronavei, în afară de cazul în care apar modificări ale aeronavei, care impun completarea cu noi documente.

85. Odată cu emiterea unui nou CÎ, se emite și un nou PZ, care va avea termenul de valabilitate și categoriile de zboruri autorizate identice cu cel anterior.

Capitolul VII

EVIDENȚA CERTIFICATELOR DE ÎNMATRICULARE ȘI A PERMISELOR DE ZBOR ELIBERATE

86. Evidența CÎ eliberate/emise și a însemnelor de înmatriculare alocate de către AAC se ține în Jurnalul de evidență a aeronavelor ușoare și ultraușoare fără certificat de tip, conform modelului din anexa nr. 12.

87. Evidența PZ eliberate/emise se ține în Jurnalul de evidență a permiselor de zbor pentru aeronavele ușoare și ultraușoare fără certificat de tip, conform modelului din anexa nr. 13.

88. Evidența proceselor-verbale/actelor de verificare în scopul emiterii CÎ/PZ se ține în dosarul aeronavei.

89. Jurnalul de evidență se completează de către AAC după ce documentele au fost finalizate (după caz, aprobate și/sau emise) și se păstrează la AAC.

90. Pentru o AFCT care urmează a fi radiată se emite, la cererea titularului, un certificat de radiere, conform modelului din anexa nr. 11. Acesta va fi emis în două exemplare, unul pentru solicitant, al doilea fiind inclus, împreună cu cererea, în dosarul aeronavei radiate.

Capitolul VIII

OPERAREA DOCUMENTELOR ȘI A DOSARELOR TEHNICE

91. Constatările înscrise de către inspecții în procesele-verbale, prevăzute în prezentul Regulament și care privesc o aeronavă ca produs fizic verificat, sunt valabile doar la data semnării acestora.

92. Documentele care constituie dosarul tehnic și/sau dosarul aeronavei se întocmesc în limbile română sau engleză, iar pentru aeronavele din import, acestea vor fi traduse de către solicitanți în limbile română sau engleză și însoțite de cele în limba străină respectivă.

93. În situația în care documentele constituente ale dosarului tehnic și/sau ale dosarului aeronavei sunt în limba engleză, solicitanții semnează o declarație privind cunoașterea limbii engleze la un nivel suficient care să le permită utilizarea/operarea aeronavelor respective pe baza informațiilor cuprinse în acestea și care include și asumarea de către solicitanți a responsabilităților în cazul în care aeronava este utilizată/operată de către alte persoane decât solicitantul. Declarația va fi inclusă, după caz, în dosarul tehnic sau în dosarul aeronavei.

94. CÎ, PZ, precum și certificatele de radiere se emit de către AAC în limbile română și engleză.

95. În cazul furtului, al pierderii sau al distrugerii CÎ sau PZ aflate în termen de valabilitate, titularii înștiințează acest fapt printr-un anunț publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, pentru a putea fi emise duplicate ale acestora.

96. CÎ sau PZ deteriorate se reemit la cerere, vechiul document fiind depus la AAC (împreună cu cererea) pentru distrugere.

97. Un exemplar al dosarului tehnic și/sau, după caz, al dosarului aeronavei se păstrează de către titularii documentelor care au fost eliberate în baza acestor dosare (CÎ, PZ, după caz).

98. Lipsa dosarelor sau refuzul titularilor de a le pune la dispoziția inspecțiilor în timpul verificărilor efectuate poate atrage neemiterea, suspendarea sau retragerea CÎ și/sau PZ, după caz, la propunerea AAC sau a inspecțiilor respectivi.

99. Dosarele tehnice și/sau dosarele aeronavei se păstrează în cadrul AAC cel puțin atât timp cât documentele emise în baza acestora (CÎ, PZ) sunt în termen de valabilitate și, în cazul în care aceste documente nu mai sunt valabile, cel puțin până la termenul legal la care acestea pot fi arhivate.

100. Dosarele tehnice și dosarele aeronavelor, inclusiv dosarele întocmite pentru AFCT înainte de intrarea în vigoare a prezentului Regulament, sunt arhivate conform reglementărilor în vigoare.

101. Dosarele tehnice și dosarele aeronavelor pot conține și alte documente care au legătură cu aeronava, în afară de cele prevăzute în prezentul Regulament.

102. AAC poate stabili anual locul și perioada în care se vor efectua verificările necesare pentru eliberarea/prelungirea valabilității PZ. Documentul respectiv este public.

103. CÎ și/sau PZ pot fi suspendate sau retrase în cazul în care AAC constată, prin intermediul inspecțiilor, că aeronava pentru care acestea au fost eliberate nu mai îndeplinește cerințele prevăzute în prezentul Regulament.

104. Documentele se eliberează/transmit titularilor de către AAC pe bază de semnătură înscrisă pe exemplarele care rămân în dosarul tehnic sau, după caz, în dosarul aeronavei, cu precizarea datei eliberării/transmiterii. În cazul în care există mai mulți titulari ai acestor documente, este suficient ca unul dintre titulari să efectueze înscrisurile

menționare.

[anexa nr.1](#)

[anexa nr.2](#)

[anexa nr.3](#)

[anexa nr.4](#)

[anexa nr.5](#)

[anexa nr.6](#)

[anexa nr.7](#)

[anexa nr.8](#)

[anexa nr.9](#)

[anexa nr.10](#)

[anexa nr.11](#)

[anexa nr.12](#)

[anexa nr.13](#)